

Передплата
до «РУСЛАНА» вкласно:
в Австрії:
 за цілий рік . . . 30 кор.
 за пів року . . . 10 кор.
 за чверть року . . . 5 кор.
 за місяць . . . 1-70 кор.
За границю:
 цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 за пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Податкове число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вірвати ми очі і думку ми вертати: а не возьмем милости і віри не кохати,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для крім медль і руских сьвіт о 5½ год. пополуни.
 Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровського (Харуцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
 Рукописи збертає складше на попередне застережене.— Рекламанці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні домесени по 30 сот. від стрічки

Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові.

(На основі жерел написав Ол. Барвіньський).

(Дальше).

Згадану допись львівського магістрату переслало намісництво дня 24. лютого 1886 Ч. 67.240 ц.к. прокуратори і скарбу до виданя свего суду, а се дало прокураторі скарбу нагоду предложити намісництву дня 22. червня 1889 Ч. 12.0.9 правничий вивід про цілу справу з таким вислідом:

Акт ласки з 1849 р. подавав спромому до утвореня двох фондаций, а іменно «фондації другої городської парохіяльної церкви в користь руского населеня міста Львова і другої фундації для засновин інститута «Народний Дім».

«Єсть, сказано в тім виводі львівської прокуратори скарбу, що до сеї другої фундації окрема юридична личність для осягненя загально-корисних цілей, іменно маючий повстати інститут «Народний Дім»; єсть призначене для сих цілей майно (яке повстало з даровизни площі, державних підмог з добровільної льотерії, а головно з устроєних по краю складок) — отже є всі правні вмоги, потрібні до утвореня фундації.

Ся фундація одначе ще не уконституована а єї майно ще не определене. Єсть справді тепер приватне «общество» руско-народного інститута «Народний Дім», котре змагає до тих самих цілей як згадана фундація і переняло єї майно відповідно статутам, котрим уділено посвідчення, а тепер заряджує сим майном та навіть розпорядило ним на случай свого розвязаня. Одначе се розпоряджене не є згідне з розумінєм фундації, позаяк оно віднімає їй найважнійшу критерію, а іменно вічної тривкості і точно определеної цілі. Сї фактичні відносини витворили ся імовірно на основі розпорядку з 19. жовтня 1849 Ч. 12.674 (і міністр. розп. з дня 11. жовтня 1849 Ч. 19.755), котрий постановляє, що статут маючого оснувати ся інститута, наколиб він мав утворити ся яко товариство, мав би бути трактований після закона про товариства.

«Сей розпорядок не мав однак ціли первісну фундацію перемінити на даровизну для приватного товариства, а навіть не міг сего зробити, позаяк раз утворена фундація не може бути знесена.

Сей розпорядок мав лише ціль, утворити адміністративний орган для згаданої фундації, тому то приватне товариство «общество»: Народний Дім може бути лише завідовником а не властителем майна фундації «Народного Дому».

Що до піднесених львівським магістратом домагань, то прокуратория скарбу уважала їх зовсім безосновними, позаяк фундація не була ще зовсім уконституована, а магістрат не є ніякою фундаційною властью надзорною і позаяк фундація «Народного Дому» не є утворена виключно для населеня міста Львова.

(Дальше буде)

Спільне пастирське посланє німецьких єпископів до клиру з нагоди енцикліки про модернізм.

В Кольонії зібрані німецькі Єпископи засилають всесечному Клирови своїй дивеційній поздоровленє і благословенство о Господі.

(Конець).

Не можна би Папи Пія X. і не можна би нас гірше зрозуміти, як коли би з Єго енцикліки або з нашого посланя хтось хотів вичитати заказ студий і відраджуване від наукових дослідів. Науково-образований і науково-образуючий ся клир є нашою гордостю. Наше довіре і наша вдячність звертають ся до мужів науки, котрі на наших теологічних факультетах і семінаріях з великою ревностю, в найтисайшій лучности з церковним учительським урядом ведуть наших кандидатів священничого стану на широке поле теології, заходують у всіх галузях до дальшої праці і вишколюють їх в наукових методах. Тим то також щиро і сердешно радуємо ся, що студия в жатю і в порядку деннім наших священників мають місце від молодости аж до старости. Ми прецінь знаємо, що основне студіюм вже само в собі є охороною проти передчасної жажди критикованя, проти поверховного граня фразами, неясними поняттями, ідеями і чувствами, яке то гране нині так много наносить лиха. Але се повинно бути дійсно основне студіюм, якого точка тяжести у теолога і священника розуміє ся паде на теологію, котрої ніколи не вичернаємо. Ніхто не зможе самостійно і з вожитком в теологічних науках образувати ся, збогачувати ся і учити, хто не перейшов основного і систематичного вишколеня духа. Сьвідомий і досьвідчений чоловік не сумніває ся, що тут філософія і теологія класичного схоластичного часу, особливо великого Авіната.

Але і поля других наук стоять отвором, і ми не наміряємо зовсім, «не косни ся, ниже вкуси, ниже осяжи» (Кл. 2. 21) не наміряємо накидати педантської опіки, або вузкосердного обмежуваня свободи.

Нашою задачію є не лише вірно стеречи правди обявленя, але єї правди обявленя також зі щораз поступаючим знанєм зглубляти

і викладати. Що лише можна нам тут помочи і служити, всяка понука і утверджене, всяке нове сьвітло, всяке розширене виднокруга, всякий певний вислід науки ми приймаємо вдячно і жадібно і обережаємо на службу вічної правди. Дійсно, свобідно і з радостю обучуючись і поучаючи можете порупати ся в царстві духа. Але Ви ніколи не забудете, що ми всі у всім маємо піддавати ся вічній правді; що она духа не в'яже, але робить свобідним: «Истина свободить вы» (Іоан 8, 32); що осторога перед блудом не спиняє наукових дослідів, але їм пособляє, як дороговкази і придорожні завори не здержують путника, але хоронять, що нагляд над теологічними викладами і гомілетичним та катехитичним наукуванем народа є не лише невідступним правом, але також строго обовязуючою повинностю єпископа; що missio до теологічного і церковного учительського уряду може вийти лише від єпископа. Велике успокоєне приносить нам Ваша ревність і совісність, з якого звертаєте ся, щоби народови Божому «со всякимъ долготерпѣніемъ и ученіемъ» (2 Тим. 4, 2) богато уділити здорового корму духовного, неспальшованої поживи Христом обявленої а Церквою переданої правди і «утѣсненія писаній» Рм. 15, 4. Витревайте в тій ревности і старайте ся П ще збільшати. Як того потрібно, показують деякі образовані католицкі круги сьвітські, котрих опанувало певне занепокоєне, неначе би енцикліка грозила науковому змаганю і самостійности думаня та дослідів, і неначе би Церква хотіла забронити людям і зробити неможливим співділане в культурних задачах. О, щоби раз всі пізнали, як безвідставні є такі побоюваня. Церква хоче поставити границі лише одній свободі — свободі блудити. А коли єї зарядженя і указки деколи є острі і строги, то причина сего лежить в тім, що она без засторог держить ся засади: правда передовсім. Ніколи Церква не виступала проти правдивого поступу просьвіти, але проти того, що сей поступ здержує: проти нерозваги, поривочности, жажди новітності, хоробливої відрази до правди, яка походить від Бога. Але ми християнсько-католицкі можемо всіми силами нашими і спосібностями вступити в мирові перегони благородної духовної праці, правдивого духовного образованя! З тою царською свободою, яку може дати лише правда, ми хочемо все, що завсїгди правдиве, що чесне, що справедливе, що праведне, що любови достойне, що доброхвальне, що є якоюсь чеснотою, і що є якоюсь похвальною карністю (Филлп. 4, 8) — ми хочемо все приймати, всему пособлювати, до всего приміювати ся, все використати і все те осіяне сьвітлом правдивої віри, оживлене молитвою і ласкою звише вложити яко найдорогоціннійший причинков в культурну працю теперішности! Так, Всечесні Братя, провідником тих шукаючих душ має бути науково високо стоячий клир, але також і тих, котрих фальшивий блеск гордої безвірної науки або заманчиві блудні огники модернізму старають ся звести і усунути їх від блаженної опіки віри і Церкви — за ними він мусить уняти ся зі всякою терпелістю і любовію і привернути їх до щиросердечної звязи з Церквою і єї учительським урядом в тім пересьвідченю, що всяке знане і всяка наука

без віри остає ся латаниною, не може розв'язати найвисших питань життя, не може заспокоїти жажди світла і жажди спасення душі.

Дійсно в жаднім иншій часі не було такої потреби і konieczности, щоби клир становив замкнену цілість. Те да все єдино будуть (Іоан 17, 21), в архиврейській молитві нашого Спасителя без сумніву відноситься ся в першій мірі до пастирів Церкви; то повинно бути також нашою безнастанною просьбою і нашим бажанєм і змаганєм, задля чого охотно поносимо труди і жертви, нашу цілу любов і старанє. Але ми не можемо сего так розуміти, як декуди витворив ся погляд, неначе би нашою ставиши до повної єдности і згідного співділання недоставало потрібної організації, котру доперва треба покликати до життя на лад союзів після новітнього взору. Ми маємо організацію як ніякий инший стан, організацію, котра віки видержала і до тепер всім нимогам вистарчала. Маємо церковно санкціоновану зв'язь дисципліну з епископом яко осередком життя, а посеред неї капітульні і деканальні союзи з їх обов'язуючими і вільними конференціями соборчиками. Не бракує способів до взаємного порозуміння, до спільного замічування наукових інтересів, до спільної ради а навіть увеселення, до введення однодушного поступованя на пасторальнім, харитативнім, соціальнім полі а навіть у власних станових справах. Прецінь не треба нічого більше, як щоби ми лише тих середників добре вживали і згадані союзи оживляли можливо найбільше духовим житєм і можливо найбільшою діяльною любовю. Ведені пересвідченням, що нові стоваришеня не опирають ся ані на відносинах часу ані на потребах клиру, і поучені досвідом в інших краях, що подібні стоваришеня можуть вести навіть до збочень і роздорів замість єднати, проте ми одногласно постановили, не pozwalати на стоваришеня священників з вільною релігійних конгрегацій і таких стоваришеня, які мають на цілі спомагати на случай недуги, смерті, огню ітд.

Дорогі Братя! Від перших хвиль християнства доходить до нас поклик: *Divisiones fugite ut principium malorum, omnes Episcopo obtemperate, (S. Ignat. ad Smyrn. c. 7); sine Episcopo nihil facite (ad Philad. c. 7).* Се слова одного з перших діячів Церкви славного сьвятого Епископа, виводжені не з єгоїзму і жажди панованя, але з найщиршого бажаня, щоби в пастирськім уряді панувала любов, спокій і єдність. І се також наше горяче бажанє! „Духомъ горяще, Господеви работающе, упованіємъ радующе ся, скорби терпяще, въ молитвѣ пребывающе“ (Рим. 12, 11.), будьте єдині, що небудь принесе будучина, щоби наше спільне житє, научуванє, діланє, терпіня зливали ся в одну сьвяту самфонію після прекрасного слова того самого сьвятого апостольского ученика і мученика:

Memorable vestrum presbyterium, dignum Deo, ita cooptatum est Episcopo ut chordae citharae, propter hoc in consensu vestro et concordia caritate Jesus Christus canitur; sed et vos singuli chorus estote, ut consoni per concordiam, melos Dei recipientes in unitate, cantetis voce una per Jesum Christum Patri (ad Ephes. c. 4).

Кольовія 10. грудня 1907.

А. Кард. Фішер, архиепископ Кольонії Г. Кард. Копп, архиепископ Вратислава, Тома, архиепископ Фрайбургу, М. Фелікс, епископ Тревіри, Германа, епископ з Мінстер, Адольф, епископ Шрасбург, Домінік, О. Сіст, епископ Лімбург, Павло Вільгельм, епископ Роттенбург, Губерт, епископ Оснабріку, Вільгельм, епископ Падерборну, Вілліброрд, епископ Мецу, Георгій, епископ Майнцу, Адольф, епископ Гільдесгайму, Даміян Йосиф, епископ Фульди, Едвард епископ тит. Авреліополіс і капіт. вікарій Позваня, Геарих, тит. епископ Пергамону і фельдпропет армії, Альбойсїй, тит. епископ Абілі і апостольський вікарій Саксонії.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Вибори до соймів розпочинають ся вже в декотрих краях. В середину відбули ся вибори в Тиролю з сільських громад, з котрих вийшли самі християнські суспільники, як з німецького, так і з італійского табору. Се вказує на відрадне і значне скріпленє і розповсюдженє християнсько-суспільної ідеї, яка спершу обмежала ся на Відень і долішню Австрію а тепер уже охопила також инші австрійські краї. Навіть в Чехах, де лібералізм і соціалізм так був закорінився, християнсько-суспільна ідея осягає значні успіхи. Вибори з менших повістий відбули ся там в четвер 20. с. м. а молодочехи, котрі доси мали 19 мандатів, так занепали, що поставили в сій курії лише три кандидатури. Вибраний лише др. Герольд, а до тіснійшого вибору стане др. Крамарж.

В Країні християнсько-суспільне сторонництво словінське здобуло собі давно перевагу як в держ. раді, так і в соймі а можна сподівати ся, що перегодом зовсім опанує сей край. Для північної Моравії і Шлезка засновано христ.-сусп. союз хліборобский в Фрайденталі. Отсей поступ християнсько-суспільної ідеї додасть неперечно значне і вигляд християнським суспільникам в держ. раді, а рускі послы повинні тепер зрозуміти (ліпше пізно, як ніколи), що не з підмогою соціал-демократів, але в злуці з християнськими суспільниками могли би для руского народу осягнути важні і конечні придбаня. В Галичині сільські громади приступають до урни виборчої д. 25-го, а розлад, який проявив ся серед рускої суспільности, явне пособлюванє москвофільским кандидатам, не віщують нічого доброго для рускої народної справи.

В парламенті відбували ся 19. с. м. наради девятки (виконного віділу) німецьких поступовців, а головним предметом була справа італійского університету і инших питань, які в слідуєчій тижні в бюджетовій комісії з нагоди бюджету міністерства просьїти і судівництва стануть на дневній черзі. Вказувано з одного боку на потребу скликаня дванайцятки (виконного віділу всіх німецьк. сторонництв) і спільного діланя також з християнсько-суспільним сторонництвом в соціальних питаннях.

Заграниця.

Туреччина не випирає ся вже воєнного зброєня. Вправді останніми днями в російських дневниках ударено у великий дзвін а також появили ся вісти про рухи російських війск на Кавказі, одначе на тільки лише правди, що між музулманським населенєм на Кавказі замітне певне ворухненє і Росія приневолена мати ся на бачности, вважаючи сучасне положенє доволі поважним. Так само річ певна, що Туреччина підготовляє на всякий случай воєнні сили і то не лише в Македонії і на перско-турецкій границі, але також в турецкій Арменії. Російський посол в Царгороді, Зінівєв, домагав ся у Порти поясненя що до тих приготовлень, одначе дістав відповідь, що се не відноситься до Росії.

Балканські залізничі пляни бар. Еренталя все ще ворухать всіх політиків і дипломатів, а урядові англійські дневники висловлюють погляд що наслідком тих намірів знехтований концерт європейских держав в Царгороді і Мірштегска програма і що Македонією інтересовані держави а особливо Англія мають тепер вільну руку. Замітно

також, що вість подавана англійськими дневниками, начеб то в Петербурзі за для македонських відносин думали про нове угрупованє великих держав європейских, а іменно про утворенє союзу четверні з Англії, Франції, Росії й Італії, щоби відокремити тим способом Німеччину й Австрію на Балкані, де знов утворив би ся з тих держав і Туреччини новий тридержавний союз. Нема сумніву, що в дипломатичних кругах ще се коїть ся і се викликає певне зворухненє і занепоковнє в політичних кругах, одначе богато при тім розсїває ся сензацийних вістий, котрі треба приймати вельми обережно.

Між Сербією й Чорногорією дійшло до поважного заострення. Сербія не хотіла видати Чорногорі заговорників, а чорногорский міністер президент Томанович схарактеризував се поступованє знаменними словами: „Ми хотіли Сербам подати руки до привіту, а дістали за се бомби“. В сербській скупщині домагали ся за се сатисфакції. Всю вину Сербія приписує Чорногорі, котра вдруге домагала ся видачі заговорників, але сему відказано. Чорногорский дипломат. агент має виїхати з Білгороду, а чорногорский князь висловив в письмі висланім до Білгороду своє обуренє задля становища сербської скупщини.

Положенє в Португалії, де на чолі державної управи стоїть коаліційне міністерство, не дає причини до затривоженя. Вправді повявляють ся погрози проти королевої-матери, одначе тепер справа стоїть так, що обидва сторонництва намагають ся довести до втихомирєня. Колиб дійшло до зладу між ними, тоді настало б міністерське пересиленє, з котрого вийшов би імовірно одноцілий кабінет.

Заяви співтутя

з нагоди смерті бл. п. Анатолія Вахнянина наспіли дальше:

Доброміль, 19. лютого 1908.

„Виконуючи ухвалу загальних зборів нашої Читальні, пересилаю на Ваші руки для Достойної родини пок. Анатолія Вахнянина, б. члена основателя Товариства „Просьвіти“ іменем т. Читальні висказ щирого співчуття і сердечного жалю. — За голову: Олекса Ярема.

Глибоко діткнуті наглою смертю Вашого невіджалованого Мужа, а нашого достойного співробітника, просимо приймати найщирші слова правдивого жалю і співчуття для Вас і цілої Вашої Родини.

За редакційний Комітет

Альманаха „Січи“

Др. Зенон Кузеля.

Відень, дня 18./2. 1908 р.

Дальше наспіли кондоленційні письма: від о. Йосифа, Людвика і Антонії Студинських з Кипячки;

від радн. д-ра Даміяна Савчака з Борщева;

від о. І. Шмериковського з Печеніжина;

від Юлії і Євгена Стрийських з Заліщик;

від о. Юркевича з під Збаража;

від Івана Томасевича з Кипячки.

Зложили особисто заяву співчуття:

Проф. др. Іван Брик зі Львова.

Проф. Михайло Тершаковець зі Львова.

З України.

Київська „Рада“ принесла знов сумну вість, як то Українці не встоюють за свої народні права п. з. „Хтож обізветь ся за

нас?": Дума на останньому засіданні вислухала реферат просвітної комісії з поводу законопроекта міністерства народної просвіти про викладане науки польської мови і арифметики польською мовою в більській та холмській учительських семінариях і про заведення державних посад учителів польської мови в п'яти інших семінариях і о одній семінарії литовської мови варшавської шкільної округи.

Більша частина членів думи проти правих постановила прийняти доклад комісії і перейти до постановити обмірковування законопроекта міністерства. Доклад комісії було прийнято не відразу. Проти законопроекту міністерства і докладу комісії, котра цілком пристала на сей законопроект, повстали праві депутати думи, так що в думі несподівано трапилося дивне видовище, якого до сього часу нам ще не доводилося бачити. — що всі ліві депутати заходилися обороняти законопроект міністерства від наскоків на него правих. Хоча, по правді кажучи в правих не вистачило снаги сильно змагатися проти законопроекту, бо навіть октобринський центр не повстав проти него. Таким чином можна напевне сподіватися, що незабаром дума ухвалить новий закон. З першого погляду сей закон може комусь здаватися дрібним і незначним, але принципіально значіне його чимале. На него треба дивитися як на гарант, що пробив перший прелом у товстому мурі, за котрим було сховано народню школу від впливу на неї громадянства, що мусіло вчити по їх своїх дітей. Від сего часу, коли навіть в третій думі знайшлася більшість по слів, що висловила ся за викладане по народних школах в Польщі і Литві, хоча й не всіх, а бодай деяких наук, польською та литовською мовою, стежка до націоналізації народної школи повинна з кожним днем робити ся ширшою й просторійшою.

Натерпівши чи ненайбільше і ненайдужче проти всіх інших націй в Росії від національного гнету, і через те розуміючи і почувуючи дужче за інших тягар сього гнету не тільки на собі, а і на всіх інших, ми не можемо не витати сього першого, навіть невеличкого проміння, що незабаром гляне у вікояче чужої нам народної школи. Але вкупі з тим, з поводу законопроекту, що ухвалила просвітна комісія і прийняла дума, ми не можемо промовчати, щоб не зазначити в ньому одної хиби, що чинить кривду нашому народови на Холмщині. Міністерство, складаючи свій законопроект, мало на увазі тільки інтереси того народу, котрого більше живе у варшавській шкільній округі.

Знаючи, що тут Поляків та Литовців найбільше, оно не згадало про Холмщину і права українського народу, що живе на Холмщині; на викладане науки українською мовою в народних школах її нічим не забезпечило. В думі, коли комісія внесла свій доклад, представник правих, єпископ Евлогій, згадав про Холмщину і виімнув ся про тамтешній народ, але згадав про нього з свого погляду, як про «православное русское население» і обстоював за те, щоби одкласти обмірковуванє сього законопроекту принаймні хоч до того часу, коли Холмщина буде відділена від Польщі і прилучена до Київщини, бо на его думку, як що зараз буде прийнято і задержано сей законопроект, то «мѣстное русское население» — сказав єпископ, — уводить нову колонізацію мѣстной школи и новий успіхъ польской политики». Незабаром по тому, як зібрано було третю думу, пройшла була чутка, що навіть і в сій думі знайдуть ся серед послів з України такі, що впоминають муть ся про національну школу для

українського народу. Коли воно й справді так, то дивно, чому сим депутатам не спало на думку заступити ся за український народ у Холмщині, коли прийшов слушний час се зробити? Правда, в сій чутці поминало ся про те, що прихильність до національної української школи прокинула ся серед правих членів думи. Могло графити ся таке, що їм на думку може не спадало, що наш народ живе у Холмщині. Але представник партії народної свободи, професор Лучицький, котрий промовляв в думі від імени партії з поводу законопроекту міністерства, обороняв его, з невідомою нам причиною також не згадав про Холмщину і не подав думки, щоб до міністерського законопроекту було внесено поправку про викладане української мови і арифметики по семінариях Холмщини, щоб і українській меншості люду в Польщі від нового закону не було кривди. Як можна було не згадати про таку важну річ, ми не можемо втямити.*)

НОВИНИ

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Никифора; римо-кат.: Петра кат. — В неділю: руско-кат.: Харлампія; римо-кат.: Романи.

— **Посольські кандидатури.** Народний Комітет як верховна езекутивна українсько-руско-го, національно-демократичного стороництва затвердив досі отей кандидатури на послів до краєвого союму з курії сільських громад, усталені повітовими зїздами громадських делегатів народного стороництва: 1) Повіт Березани: Тимотей Старух, посол до державної ради і господар в Слободі золотій. 2) Повіт Бібрка: Льонгін Цегельський, редактор «Діла» і «Свобода» у Львові. 3) Повіт Борщів: Др. Дам'ян Савчак, кр. адвокат в Борщеві. 4) Повіт Броди: Андрій Корнелля, старший інженер кр. вид. у Львові. 5) Повіт Городенка: Іван Радуляк, господар з Глушкова. 6) Повіт Городок: о. Йосиф Фольс, посол до держ. ради і парох в Скивлові. 7) Повіт Гусятин: Іван Кивелюк, судовий секретар в Копичинцях. 8) Повіт Добромилі: Григорій Цеглиньський, посол до держ. ради і директор гімназії в Перемишлі. 9) Повіт Долина: о. Теодор Богачевський, парох в Голині. 10) Повіт Дрогобич: Яць Олексюк, господар з Ясениці сільної. 11) Повіт Заліщики: Др. Володимир Охримович, Посол до державної ради і директор т. а. «Дністер» у Львові. 12) Повіт Золочів: Микола Загубський, господар в Розважів. 13) Повіт Жовква: Данило Мекелита, господар в Бутинках. 14) Повіт Жидачів: Василь Дубик, господар і міщанин в Жидачеві. 15) Повіт Калуш: Др. Іван Куровець, лікар в Калуші. 16) Повіт Косів: Др. Теофіл Окуневський, адвокат в Городенці. 17) Повіт Львів: Др. Евген Озаркевич, лікар і директор «Народної Лічниці» у Львові. 18) Повіт Ляско: Автін Старух, господар в Бережницях вижній. 19) Повіт Мостиска: Захар Скварко, директор т. а. «Народний Дім» в Мостисках. 20) Повіт Перемишль: Григорій Цеглиньський, посол до державної ради і директор гімназії в Перемишлі. 21) Повіт Перемишляни: Володимир Сінгалевич, судовий ад'юкт в Перемишлянах. 22) Повіт Підгайці: Михайло Содомора, господар в Беневі. 23) Повіт Рава Руска: Онуфрей Солонуха, господар в Вербіці. 24) Повіт Рогатин: Др. Кость Левицький, посол до держ. ради і кр. адвокат у Львові. 25) Повіт Рудки: о. Стефан Онишкевич, пос. до держ. ради і парох в Хишевичках. 26) Повіт Самбір: Др. Андрій Чайковський, краєвий адвокат в Бережанах. 27) Повіт Скалат: Йосиф Задорожний, господар в Новосілці скалатській. 28) Повіт Сокаль: Володимир Гвоздович, судовий ад'юкт в Белзі. 29) По-

віт Стрий: Др. Евген Олесницький, посол до ради державної і краєвий адвокат в Стрию. 30) Повіт Старий Самбір: о. Іван Яворський, парох в Стрільбичах. 31) Повіт Тереховля: о. Іван Волянський, парох в Острівчику і декан тереховельський. 32) Повіт Турка: Іван Павлюх, господар в Хащові. 33) Повіт Цішанів: о. Микола Колтунюк, гр.-кат. парох в Жуківі. 34) Повіт Чортків: Др. Антін Горбачевський, краєвий адвокат в Чорткові. 35) Повіт Яворів: Іван Загаєвич, міщанин і господар в Яворові. 36) Ярослав: Петро Новаковський, господар з Сколошева.

— **Стипендії.** Краєвий виділ наділив стипендіями учеників руских гімназій: в Коломиї: Михайла Сьміха, VIII класа, ім. Гловацького 315 К річно і Василя Пилипюка, VII кл., ім. о. Скибинського 200 К річно; у Львові: Романа Бардиня, VII кл., ім. Гловацького 315 К річно; в Перемишлі: Льва Луцького, VIII кл., ім. Гловацького 315 К річно; в Тернополі: Евгена Грицака, VIII кл., ім. Гловацького 315 К річно. Крім сих дістали стипендії: Хризант Николай Гуглевич, V кл. німецької гімн. у Львові, ім. Гловацького 315 К річно, Олександр Бережницький, II кл. гімн. в Самборі, родинну стипендію ім. Бережницьких 80 К річно і Олекса Дереш vel Николишан, VI кл. гімн в Стрию, ім. Гловацького 315 К річно.

— **За українську мову.** В с. Копіївку, брацлавського повіту, недавно отсе приїхав був надзиратель церковно-парафіяльних шкіл і заїхав в школу, де шкільна справа поставлена дуже добре: діти розвинені, все по програмі пройдено, — і вчитель чекав від надзирателя тільки подяки. Та не так стало ся, як думалося. Школярі розказували, і добре, дотельно розказували все з Закона Божого та з арифметики, але не по російському, а по українськи. І от за се надзиратель і присікався до бідлашного вчителя, як, мовляв, він смів заводити в школі «хохламандию», і погрожував навіть вижити з него сю «хохламандию». Таки мабуть і зовсім «вижив» би учителя з школи, як би вже за него не заступив ся місцевий пан-отець. Отсе так дивлять ся наші церковні наблюдателі на синодський дозвіл викладати науку в початковій школі українською мовою. (•Рада•).

— **Вечір народних дум та пісень.** В народній аудиторії в Києві (Бул.-Кудрявська, 26) відбув ся другий вечір народних дум та пісень в виконавшю українського кобзаря Т. Пархоменка, при участі народного хору під орудою Н. В. Опанасенка. Проф. В. Н. Перетц прочитав свій реферат «О малорусскихъ думахъ».

— **Зеліничий рух** отворено дальше на шляху Підвисоке-Тернопіль, Коломия-Свобода-рунгурска і Тересин-Скала. Тим чином рух полідів, свинений сніжними зав'язями, отворений тепер майже на всіх шляхах східної Галичини.

— **Сніг паде.** Кілька останних днів настала була гарна погода, новий сніг не падав, а старі сніги почали топити ся. Здавало ся, що ось-ось весна надходить. А тут сніг висів за плечима і він почав густо сипати ся на землю.

— **Стародавня церква** Покровська в Ромні, в наслідок бажання полтавського архієрея Івана, переносить ся в Полтаву. Церква збудована Петром Калнишевським, останнім кошовим Запорожської Січи, що пробув на заслано в Соловецкому монастирі 27 літ і помер в 1803. р. На засіданні полтавської Архівної Комісії, 6. лютого, Л. Падалка подав докладний відчит про український церковно-будівничий стиль взагалі і про велику вартість будови й мальованія Покровської церкви зосібна, яко видатного пам'ятника українського мистецтва.

— **Сором нам!** Такий заголовок дала київська «Рада» статейці, в якій зв'язце про надіслане складки політичними засланцями з олоднської губернії на пам'ятник Шевченка в Києві. Бідні засланці спромогли ся на патріотичну жертву з тих кількох копійчин, які дістають денно з уряду, а богачам українським справа будови пам'ятника байдужа. При кінці статейки «Рада» висноує, що колиб з 30 мільонів українського населення кожда особа да-

*) Сумно. — Ред. Русл.

ла на пам'ятник лише по копійці, то було б вже цілком досить. Потішаймося, що у нас на галицькій Україні, далеко краще під тим зглядом. У нас складки плинуть щедро на всякі народні цілі. От на будову бурси зібрало Руске Тов-о педаг. у Львові кругло 60.000 К в однім році і певно може числити на дальшу поміч суспільности аж до викінчення будови. На будову театру впливає річно також з 10 тисяч. Дальше на народний фонд, на ріжні бурси і товариства львівські складає наша патріотична провінція також разом около 10 тисяч корон річно. Крім того наша суспільність удержує своїми лептами десятки бурс по провінціоанальних містах, будує дорогою складок «Народні Доми», складає жертви на політичні окружні організації ітд. ітд. Загальну квоту всіх добровільних датків нашої також незалежної але вже досить освідомленої та ідейної суспільности на народні цілі можна сьміло числити на найменше 200 тисяч корон річно. Колись прийде до того і в російській Україні, як там 30 мільонів наших братів дійде до народного освідомлення. Там би поплило десять разів стілько що у нас на народні цілі. Тимчасом мусимо сказати на адресу нашої галицької суспільности: Честь нам!

— В справі збудованя пам'ятника Т. Шевченкови. На надзвичайному полтавському повітовому земському зібраню у Полтаві, під проводом повітов. маршалка А. П. Старицького, при участі 28 гласних, між иншими справами відбулись вибори представника для участі в комісії що до збудованя пам'ятника українському поетови Т. Шевченкови у Києві. Вибрано гласного д. Петраша.

— Зїзд учителів середних шкіл на Кубані. Зїзд учителів природознавства, географії і мальованя по середних школах Кавказа є думка, як повідомляє «Ж. и Ц.», впорядити в перших днях червня в Катеринодарі, з ініціятиви попечителя кавказкого учебн. окр. Н. Ф. Рудольфа. На зїзд запрошують видатних спеціалістів — професорів Павлова, Вернадського і ин.

— Засуд в портартурській процесі. З Петербурга доносять, що воєнний трибунал засудив генерала Штесля на смерть без утрати прав чести. Ген. Фок дістав нагану, а ген. Райса і адмірала Смирнова увільнено. З огляду на героїчну оборону Порт-Артура залогою під комендою Штесля і з огляду на вго відвагу трибунал ухвалив представити цареві просьбу о заміну засуду смерті на 10-літню тюрму.

Оповідки.

— Репертуар руского театру в Надвірні. (Саля міска. Початок 7½ вечером. Білети продає Вп. Свищ, а від год. 6. вечером каса театру).

В суботу дня 22. лютого „Барон Цяганів“ опера в 4 діях Штрауса.

В неділю дня 23. лютого „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі співами в 5 діях М. Старицького.

— Осторога з Народної Канцелярії. До Народної Канцелярії приходять щодень численні запитаня з ріжних сворін краю, чи є тепер яка робота в Прусах. У відповідь на ті листи подаємо до відомости всіх інтересованих, що на разі роботи в Прусах нема, тьма робітників, прислана всякими приватними агентами, жде дармо по бюрох на роботу. Тож радимо на разі не виїжджати і ждати, поки в часописях не дамо знати, що вже можна їхати. Виїжджаючи на роботу повинні зголошувати ся о пораді в Народній Канцелярії (Львів, Ринок ч. 10). Остерігаємо перед приватними (польськими і жидівськими) агентами. Хто хоче близших інформацій про услівя праці ітн., нехай пише на адресу: „Uebernahmestelle der Landwirtschaftskammer für die Provinz Schlesien. Myslowitz O. S.“

— З Перемишля. В цілі переведена можливої організації наших сільських і маломісточкових крамниць, в перемишльському повіті, прошу всіх, хто сею справою интересує ся, головню управу крамниць, а також приватних властителей о подане своїх адрес. — М. Лаворко, начальник складу „Народної Торговлі“ в Перемишлі.

— Комітет костюмово-маскового вечеру, котрий відбуде ся завтрішної суботи в комнатах «Бесіди», подає до відомости: Позаяк в послідних двох днях закинено нас множеством питань а всі менше більше тої самої краски, проте відповідаємо на них усім, що: 1) подаване назвиск костюмами і масками господареві „Бесіди“ при касі, буде так дискретно уряджене, що всяке підглянене або підслухане иншими масками є виключене, дозволено принести вже з дому готову картку з назвиском і подати при касі. За додержане тайни масок і костюмів ручить комітет і господар; 2) крім костюмів і масок, можуть звати участь в сій забаві гості в звичайних строях і незамасковані. Звертаєсь лиш увагу, що костюми евентуально маски, мають зовсім инші права, як говорене навіть до найстаршого члена забави через ти, вибране до танцю (без ріжниць пола), убігане ся о нагороду і т. и. В інтересі отже кожного гостя буде, прийти на сю забаву замаскованим; 3) є ще кілька мужеских строїв до випозиченя, по котрі можна зголоситись в „Бесіді“ до п. Кліма Гутковского в суботу від 2—3 по полудни. Забаву розічне похід масок і костюмів точно о год. 9:30. Вступ від особи 2 К. Родина з 4-ох осіб 6 К. Молодїж академічна 1 К. — Комітет.

Телеграми

з дня 21 лютого.

Відень. На вчерашнім засіданю бюджетової комісії палати послів прийнято резолюцію пос. Романчука з візванем до правительства, щоби тим урядникам і функционарям скарбу рускої народности, які проти своєї волі були перенесені зі східної до західної Галичини, уможливлено поворот до східної Галичини.

Будапешт. Угорський сойм порішив радити на нижнім засіданю над внеском пос. Надєйго в справі зміни регуляміну. Десиденти ухвалили поборювати зміну регуляміну всіма способами.

Танґер. Вість про обсажене Мархикі іспанським війском викликала на дворі мароканського султана великий несупокій. Місто Фез піддало ся Мулей Гафідови.

Християнія. Конституційний комітет парламенту ухвалив однодушно знести королівську коронацію, бо так бажав собі теперішній король з огляду на високі видатки.

Відень. Оводі вночі дало ся ту чути сильне землетрясенє, якого огнище має лежати в Карпатах. По домах отвірала ся двері, годинники станули, на домах валили ся комини, а шпиталю кількох хорих вилетіло з ліжка.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 20. лютого: Юрий Падох, Кривче; Іван Стрийський, Вашківці; Вільгельм Герінґ, Перемишль; Кувицький Никола, Збараж; Роман Лаврівський, Волехівці; Дмитро Гавринок, Звиняч; др Михайло Конюшецький, Самбір; о. Павло Чехут, Кліщівна; Олександр Істеревич, Явче; др. Евген Петрушевич, Сколе; Петро Лівницький, Сокаль.

Замовленя на Жасіхе ярих, цвѣтѣв і паши

з найславнійшої фірми французької Vilmorin-Audrieux приймає

Зофія Голубінкова — Краків, Зелена 28.

За доброту і певність ручить ся, насїне в опльомбованих торбочках.

Цінник оплатно і даром.

З поважанем

Зофія Голубінкова

(1—16).

Краків, Зелена 28.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 29. лютого 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльоча при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Артист-маляр

Евген Турбацкий

Львів, ул. Пекарсна ч. 43.

поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.

Контора виміни

д. к. уприв. галицького акційного

БАНКУ

Гіпотечного

виплачує без потрученя провізії або коштів

всякі купони

вильосовакі вартіські папери.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:25	9:50
Кракова	7:25	9:45	—	8:40	2:31
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:16	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:25	—	9:00
Черновець	—	—	3:35	—	12:20
Станіславова	5:55	—	—	—	—
Коломїя	—	10:05	—	—	—
Стрия	7:29	11:50	3:51	—	10:50
Нустомит	7:29	11:50	3:51	9:40H	10:50
Самбора	8:00	10:30	1:55	—	9:20
Любіня	8:00	10:30	1:55	9:20	11:50†
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:22	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	12:40	1:43†	4:50	8:20
Брухович	10:05†	—	3:25	5:30	9:35†
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:25	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:45	8:25	2:45	7:05	11:10
Кракова	—	8:40	6:15	7:20	12:45
Ряшева	—	—	4:05	—	—
Підволочиск	6:20	10:45	2:17	7:00	11:15
Черновець	6:10	9:20	1:55	—	10:40
Черновець	—	—	—	—	2:51
Станіславова	—	—	—	5:50	—
Коломїя	—	—	2:35	—	—
Стрия	7:30	—	2:26	6:25	11:30
Нустомит	7:30	10:45H	1:26	6:25	10:30
Самбора	6:00	9:05	4:30	—	10:51
Любіня	6:00	9:05	2:10†	4:30	10:51
Рава рускої	6:12	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	6:12	11:05	2:28	5:45	8:34†
Брухович	9:05†	12:41†	3:45	7:10	11:35†
Зимної води	3:45	8:40	4:05	7:20	11:00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі і сьвята означені † — в неділі і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділі і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.

